

ОТ ПП НА РБ КЪМ ЕС -БРЮКСЕЛ

№ Пв 10.2-108 /19.02.2018 г.

ОТКРИТА
ОБИКНОВЕНА

ДО:

МОН – Кабинета на министъра на образованието и науката;
г-жа Деница Сачева, заместник-министър на образованието и науката;
г-жа Таня Михайлова, заместник-министър на образованието и науката;
дирекция „МС”, дирекция „ПОО”, дирекция „ПСРИО” дирекция “СПУО”,
дирекция „ВО”, дирекция „ПО“, дирекция „ККР“

За сведение:

Началник на кабинета на Президента, г-н Иво Христов *
МС* – г-н Томислав Дончев, заместник министър-председател;
Министерство за българското председателство*: министър Л. Павлова; зам.-
министър М. Панайотова
МС: дирекция “КВЕС”
МВнР* – ГДЕВ, ДПИЕС
МТСП – ДЕВМС
ММС - ДМП

Относно: Резултати от редовно заседание на Съвета на Европейския съюз (формат: образование), проведено на 15 февруари 2018г. Заседанието бе председателствано от г-н Красимир Вълчев, министър на образованието и науката.

Първият Съвет на министрите по време на българското председателство бе воден от г-н Красимир Вълчев, министър на образованието и науката и започна с дебат на тема „Междинна оценка на програмата „Еразъм+“ и бъдещи насоки за периода след 2020 г.“ Еврокомисарят Тибор Наврачич, отговарящ за образование, култура, младеж и спорт подчерта, че високото качество в образованието е от решаващо значение за публичната заетост и за по-добър отговор на икономическите потребности да се укрепи устойчивостта на Европа в контекста на динамичните и дълбоки проблеми на обществото и пазара на труда. Всички ДЧ са на мнение, че „Еразъм +“ е най-успешната програма и тя трябва да бъде разширена и укрепена, че е нужно оптимизиране и опростяване на начина за кандидатстване по програмата, както и, че трябва да се даде възможност за участие на повече организации с по-кратки периоди на мобилност и по-малки грантове, което от своя страна би довело до по-голяма целесъобразност. Беше подчертана нуждата от по-приобщаващ характер на програмата и по-голяма отвореност към нови участници и региони, както да и се осигури „бърза писта“ за развитие на иновациите и технологиите, като се подкрепи кариерното развитие на талантиви млади изследователи и предприемачи. Друг елемент на дискусиите беше увеличаването на добавената стойност на „Еразъм+“ за националните образователни програми. Комисар Наврачич изяви задоволство и от темата на втория дебат „Постигане напредък по образователните аспекти на заключенията на Европейския съвет от 14 декември 2017г.“, като подчерта, че за образователното пространство особено важно е спазване на субсидиарността. Бяха обсъдени въпроси, свързани с развитието на

качествено образование, създаването на „европейски университети“, засилено изучаване на езици, насърчаване сътрудничеството между ДЧ в областта на взаимното признаване на дипломи и удостоверения. ДЧ са на мнение, че е нужно е да се анализират съществуващите политики и практики в сектор образование, както и това, че новите инициативи трябва да бъдат достатъчно амбициозни, за да дадат нов тласък на сътрудничеството в сектор образование в Европа и да имат положителен ефект върху процеси, като например оптимизирането на взаимното признаване на дипломи в Европейския съюз и на сътрудничеството в сектор висше образование. Председателството посочи, че плодотворният обмен на мнения по време на дебата ще бъде използван като основа за Заключенията на Съвета през месец май.

Дневен ред на заседанието:

ОБРАЗОВАНИЕ

Незаконодателни дейности

2. Политически дебат „Междинна оценка на програмата „Еразъм+“ и бъдещи насоки за периода след 2020 г.“.

5388/18

3. Политически дебат „Постигане напредък по образователните аспекти на заключенията на Европейския съвет от 14 декември 2017г.“

5391/18

4. Други

Информация от Комисията

- Среца на високо равнище в областта на образованието - 5678/18

На 15 февруари 2018 г. бе проведено първото редовно заседание на Съвета на Европейския съюз (формат: **образование**) под ротационното председателство на България.

Председател на заседанието бе г-н Красимир Вълчев, министър на образованието и науката, заместник председател -г-жа Мария Колева, ППРБЕС. От страна на ППРБЕС участваха г-жа Карина Ангелиева, съветник по образование и наука, г-жа Лора Кларксън, съветник по образование, г-н Ясен Гюров, първи секретар , образование, Владимир Манолов първи секретар, наука, Невена Иванова, секретар-координатор, образование. Министерството на образованието и науката беше представено от г-н Николай Стефанов, началник кабинет, МОН, г-жа Ажда Хасан, съветник, МОН и г-жа Екатерина Митева, съветник, МОН

I. Информация по същество

Председателят на заседанието Красимир Вълчев отправи приветствени слова от името на Българското председателство, като посочи, че 2018-та година е ключова година за Европейския съюз, тъй като ще водим дебати за неговото бъдеще и ще очакваме дискусиите по новата Многогодишна финансова рамка, в контекста на Брекзит, и други предизвикателства. Не на последно място г-н Вълчев подчерта, че 2018-та година е ключова и за европейското сътрудничество в областта на образованието и обучението. Благодарение на сериозното внимание, отделено от нашите лидери в края на миналата година, темата стои високо в дневния ред на Европа.

По т.2. от дневния ред бе проведен открит дебат на тема „**Междинна оценка на програмата „Еразъм+“ и бъдещи насоки за периода след 2020 г.**“.

<https://video.consilium.europa.eu/bg/webcast/235d66c7-1cca-404f-8a77-3722af16adff>

Европейският комисар по образованието, културата, младежта и спорта **Тибор Наврачич** отбеляза, че високото качество в образованието е от решаващо значение за публичната заетост, за по-добър отговор на икономическите потребности да се укрепи устойчивостта на Европа в контекста на динамичните и дълбоки проблеми на обществото и пазара на труда. Той даде за пример, че само половината от европейците имат минимални цифрови умения, докато в същото време 92 % от формите на заетост изискват някакви цифрови умения. Комисарят подчерта, че Професионалното образование и обучение играе важна роля и в новаторството и способства за една обща успешна икономическа политика. Изключително важно е реализирането на национални и регионални стратегии в сферата на ПОО, увеличаване на инвестирането на средства в квалификацията и преквалификацията на населението, включително чрез Европейската квалификационна рамка/ЕКР/, Европас, „Еразъм +“.

Като цяло всички ДЧ са на мнение, Еразъм +“ е най-успешната програма и тя трябва да бъде разширена и укрепена, че е нужно оптимизиране и опростяване на начина за кандидатстване по програмата, както и, че трябва да се даде възможност за участие на повече организации с по кратки периоди на мобилност и по-малки грантове, което от своя страна ще доведе до по-голяма целесъобразност. Всички отчитат необходимостта от засилване на новаторството чрез нови подходи, като образователни мобилности, дейности и др. ДЧ подчертаха важността за изграждането на стратегически партньорства, за създаване на устойчиви проекти във водещи научни области, като по този начин ще се привлекат отлични учени и студенти. Младежките дейности трябва да обхванат максимален брой хора, особено в неравностойно положение. Също на дебата бе подчертана ролята на спорта и общите европейски ценности за социалното включване на маргинализираните групи. Изключително важно е европейските фондове и програми да бъдат допълващи се, а не да се конкурират помежду си. Трябва да се развиват и нови методи на обучение, като е важно да се постигнат еднакви шансове и да се даде възможност за развитие на други компетентности чрез доброволчески труд и други подобни. ДЧ подчертаха, че е нужен мониторинг на национално и европейско ниво, с по дългосрочни инструменти за наблюдение процедурите за, което ще трябва да се опростят процедурите на кандидатстване.

Ирландия сподели, че програмата „Еразъм +“ е важен проект, който трябва да се развие още по задълбочено и счита, че качеството ще се повиши, ако се започне работа още от училищно ниво чрез изграждане на мрежи за сътрудничество между училища и колежи. Разработване на езиковите и чуждоезиковите умения е необходимост и „Еразъм+“ е изключително полезна в тази област. Чрез програмата може да се наложи в регионите една образователна система- напр. център за привличане на таланти и да бъде основата на мрежите за развитие на регионите.

Хърватия също подкрепя инициативата за по-амбициозна програма „Еразъм+“ в периода след 2020 год. с повече средства за новата програма, като се запази досегашната структура и изграждане на по-добра синергия с европейските структурни фондове. Подкрепя се насоката към включването на селските и неразвитите райони, нови ползватели и организации с по-малки капацитети.

Малта е на мнение, че „Еразъм +“ трябва да бъде по открита, интегрираща и достъпна програма до всички, да се обърне внимание на Висшето образование, на училищната система на Професионалното образование и други сектори, свързани с обучението, като се стигне до трайно им сътрудничество.

В Румъния е важно изграждането на синергични връзки между програма „Еразъм +“ и други програми на ЕС. Също така е нужно насърчаване на приобщаващото образование. За да може всички граждани на Европа да имат достъп, повишаването на квалификацията на учителите чрез краткосрочни форми в различна културна среда, мобилността на учениците в училищната система, професионалното образование трябва да бъдат включени в новата програма. Увеличаването на финансирането е важно за постигането на целите на програмата и трябва да бъде също толкова амбициозно колкото са и набелязаните цели.

Испания изказа мнение, че програма Еразъм + трябва да се разширява и да обхваща все по-големи слоеве от населението. Постигане на синергизъм да се осъществява със средствата от фондовете и финансовата рамка, така че Еразъм + да има гарантирано финансиране. От значение е националното съфинансиране. Следващата програма за мобилност трябва да се развива при нови обстоятелства, като например миграцията, новите тенденции на бизнес сектора.

Германия споделя, че е важно да има приспособени формати на стимулирането, като езикова подготовка, педагогическа помощ, културна подготовка или използването на нови цифрови и виртуални среди. Счита, че създаването на така наречените мрежи на завършилите определени учебни заведения и мобилизиране на поколението „Еразъм“ за европейската идея също би довело до приобщаване.

Чехия счита програмата „Еразъм“ за водеща Програма в сферата на образованието и обучението. Подобряване на положителното въздействие на Програмата е пряко свързано с увеличаването на средствата за тази програма. Бъдещата Програма трябва да има по-голямо въздействие, не само в университетите, но и в средното образование, ПОО и ВО. За да има сигурност, че повече кандидати ще използват потенциала на програмата, кандидатстващите трябва да получават финансова и методологична подкрепа. Един от подходящите инструменти за увеличаване на участието на млади хора в неравностойно положение това са доброволческите дейности в рамките на Еразъм + в страната членка. В сферата на ВО в бъдеще би било добре да се даде грант за научна работа, който да покрива част от разходите за живота в чужбина. Бъдещото включване на програми на сътрудничество между училищата и местни фирми ще бъде полезно в сферата на европейските иновации. Фокусът трябва да бъде насочен върху фирми даващи работа на студенти в рамките на ПОО. Фокусирайки се върху младежта и спорта не трябва да се допуска припокриване на различните части в Програмата, като те трябва да се допълват и да бъдат съвместими с други програми например в сферата на научните изследвания и развитието.

За **Латвия** „Еразъм +“ има безспорна роля в насърчаването на интернационализацията на образованието и конкурентноспособността. В сферата на ПОО е нужно засилване на участието на работодателите и предоставяне на възможност за образователна мобилност на учениците и участващите. Трябва да се обърне внимание и на обучение на възрастни, обмена и насърчаване на добри практики, включване на бизнес средите, възможност на работещите за участие по програмата. По проста процедура за кандидатстване ще спомогне за по-голяма достъпност на младите хора. Важно е засилването на синергичният ефект на програмата и институции в сферата на ВО, разширяване на сътрудничеството със чуждестранни партньори. Творчеството и иноваторския ефект трябва да се приоритети за Програмата.

Швеция изказа мнение, че Образованието за възрастни трябва да бъде основен компонент в дългосрочната стратегия. Мобилностите трябва да бъдат организирани в институционален контекст, като водещите структури да дават възможност на участници в неравностойно положение и маргинализиран произход да се възползват от програмата. **Литва** наблегна, че приоритет трябва да бъдат онези действия които най-

пряко водят до добавена стойност, които стимулират индивидуалното развитие. Трябва да се обърне особено внимание на обмена между училищата, така че „Еразъм + след 2020 г. преди всичко да се възприема като програма за учене през целия живот , в която са отразени всички равнища на образованието и обучението. Смята, че трябва да се приобщят по-качествено изоставашите и отдалечените региони, хора от всички социални слоеве. Да се запази компонента децентрализиране на дейността и да има синергия с другите източници на финансиране.

Франция подчерта, че „Еразъм +“ е програмата, допринесла най-много за напредъка на ЕС. Укрепването на програмата в сегашните три сектора, включително чиракуването, младежта и спорта е особено важно. Трябва да се опростят допълнително процедурите, за да бъдат мобилизирани повече участници и да се дадат повече възможности за участие на малки организации, да се работи с най-отдалечените и уязвими групи, които имат различни предизвикателства от социално-икономически или географски характер. Важно е да има равновесие между централизиран и децентрализиран компонент и да се интегрира в по-висока степен участието на културни дейци в програмата, т.е. да се застъпи повече компонента култура. Нужна е промяна в условията за кандидатстване, за да се даде възможност за образователна мобилност на всички, включително и на ученици от средните училища, а не само на участници от ВО. Подчерта важността от разширяване на международният аспект към всички части на програмата, също така и на синергията с други фондове и други източници на финансиране.

Финландия също подкрепя значителното увеличение на бюджета на програмата и това, че бъдещата програма трябва да стъпва на сегашната интегрирана с използване на дигитализацията и цифровизацията. Така тя най-добре ще отговори на европейските предизвикателства. Подчерта се, че равните възможности трябва да бъдат разширени за всички ученици на всички равнища на образованието. Особено важно е да се разширят равните възможности за малки проекти, да се разшири международното измерение, като то обхване общото и професионалното образование, да се използва потенциала на цифровизацията.

Португалия счита, че ролята на Програма Еразъм + е от съществено значение не само за страната но и за Европа. Опростяване на механизмите за управление, модернизацията, средствата, които трябва да бъдат на разположение, разширеното приобщаване и опростяване на работата трябва да залегнат в новата програма. Съществуващите финансови механизми трябва да бъдат адаптирани, като се вземат пред вид отдалечените райони и да се мисли в насока възможност за използване на допълнителни национални средства. Що се отнася до ползвателите трябва да се обърне особено внимание на онези в неравностойно положение и в магинализирани групи. Трябва да се залага на интеграцията и приобщаването. Специално внимание трябва да се обърне на цифровата и дигитална компетентност, също така за възможността за дистанционно обучение и партньорствата между различни заинтересовани страни, включително и трансгранично. Всички научни и изследователски дейности трябва да бъдат стимулирани.

Гърция: Програмата „Еразъм+“ дава широки възможности за професионалистите, преподавателите, както и за различни социални слоеве. За да може да се използват всички възможности на програмата и да се постигнат добри резултати, бюджетът трябва да бъде съществено увеличен. Укрепването на връзките с гражданското общество и увеличаване на участието с по-високо качество е от съществено значение. В началото на третото хилядолетие програмата „Еразъм +“ е основният инструмент за достигане на общото единение и завършване на Европа.

За **Холандия** програмата „Еразъм +“ е добър пример за програма, която допринася за професионалното развитие на студентите, на работещите и за трудовия пазар на нашето общество, като по този начин се утвърждават европейските ценности. Подкрепя идеята на комисаря Туск за синергията с други европейски фондове за финансиране. Бъдещето на програмата трябва да бъде свързано с качеството на образованието и да допринася за интелигентен растеж. Подобряване на достъпността до програмата на всички учещи се включително и за преподавателите. По този начин може да се стимулира и социалното включване, като не трябва да се увеличава административната тежест, за да се даде възможност на по-малките организации и на младежите с по-малки възможности. **Австрия** подчерта, че насърчаването на професионалната мобилност и особено в сферата на дуалното образование е много важен компонент.

За **Унгария** е важно програмата да бъде продължена, но да бъде по-широко достъпна за лицата със специални нужди и в неравностойно положение. Намалването на административните тежести и правилното делегиране ще позволи по-лесно да се включат институции от недоразвити и отдалечени райони. Това ще стане чрез опростяване на процедурата в програмата и на системата от критерии. Освен достатъчният ресурс е важно да се изясни припокриването с други програми, който са посветени специално на научните изследвания, като такива припокривания трябва да се ограничат, за да се увеличат възможностите за укрепване на Програмата.

Естония споделя виждането, че програмата трябва да позволява гъвкавост, както по отношение на целите, така и на бюджета, за да могат да се прехвърлят ресурси в различни сектори във връзка с възникнали нужди. Трябва да бъдат визирани специални дейности по отношение на групи и организации със специфични нужди, насочени към тяхната подкрепа. Нужни са опростяване на процедурата по кандидатстване и увеличаване на финансирането на младежките дейности, както и фокусиране върху цифровите компетенции. Припокриването с други програми трябва да бъде минимално. Специално внимание трябва да се обърне на взаимното допълване между „Еразъм +“ и Европейския корпус за солидарност и да се види дали двете могат да се интегрират в отделна младежка програма.

Италия счита, че е важно е да се разполага с нужното финансиране след 2020г. и да бъде увеличено поне десет пъти, а не предложеното шесткратно увеличение. Изграждането на синергия между програмата и различни видове други дейности, особено в областта на структурните фондове е важно. Нужно е да има нужната гъвкавост, за да може да се допълват програмите. Хармонизирането на наличното финансиране трябва да бъде осъществено. ВО е особено важно, защото дава своя принос за сближаването на Европа. Териториалният подход е много важен за развитието на новаторството. От особено значение да се включи и културното измерение в програмата и да се обърне внимание на успехите на „Еразъм +“ в областта на младежта и спорта.

Словения вижда нуждата от това, да се обърне внимание на изграждането на стратегически партньорства с институции с различен мащаб в целия ЕС, за да има по-голяма възможност за финансиране. Мобилност, професионално развитие и качество са основни аспекти, който би желала да доразвием и в бъдеще.

Великобритания: Сътрудничеството в областта на образованието е нещо изключително важно и когато излиза страната от ЕС това сътрудничество трябва да се задълбочи. Обединеното кралство ще участва в Програмата до края на сегашната многогодишна финансова рамка. Участието на Великобритания в следващите програми ще бъде част от преговорите.

Словакия очаква сериозно увеличение на бюджета на новата програма след 2020 г. и се надява новата програма да стане още по-привлекателна, не само за обичайните

участници, но и за уязвимите групи. Броя на приоритетите и целите трябва да се намалят на общностно ниво. По-добре трябва да се отразяват националните потребности от програмата. За увеличаване на участници от маргинализираните райони и уязвими групи трябва да включват специални мерки. Трябва да се отворят възможности за партньорство с не толкова традиционни участници, като централите за развитие на науката.

Люксембург счита, че е важно е да се преодолеят тежките административни препятствия, които пречат на малките организации и на хората в неравностойно положение. Изпълнението на програмата трябва да бъде опростено още. Предлага да се стимулират стажове по предприятията, ефективно признаване на дипломите и други документи за образование в чужбина. По отношение на контрола за условията за участие мнението е, че той може да се осъществява по общите правила.

Според **Дания** акцентът върху добавена стойност за Европа като и мобилността на базата на институционално сътрудничество и системно въздействие трябва да останат, тъй като те подобряват качеството на програмата и оказват въздействие. Връзката между научноизследователската дейност и новаторството е важна за качеството на образованието и възможността за заетост.

Белгия: Важно е възможностите, които предлага програмата да не се дават само на студентите от висшите учебни заведения, но да бъдат предложени и на учениците както и на младежите, които са сключили договори за стаж или чиракуване. Препоръчва по-кратки посещения в чужбина за да се възползват по-голям брой хора от тях. Участващите университети трябва да признават безусловно кредитите, които са получили студентите и учениците в контекста на посещения по Програма „Еразъм +“. Нужен е опростен процес, да няма административна натовареност и по голяма гъвкавост в бюджета.

Кипър, Полша също подчертаха необходимост от увеличаване на средствата по програмата, опростяване на процедурите по кандидатстване и използване синергията между „Еразъм+“ и други програми.

Министрите от всички ДЧ се обединиха около това, че трябва да се търси увеличение на инвестициите и добавената стойност от програма „Еразъм+“ в посока увеличаване на мобилностите, на възможностите за обмен на добри практики между училища и учители. Беше подчертана нуждата да се постигне по-приобщаващ характер на програмата и по-голяма отвореност към нови участници и нови региони, както да се осигури и „бърза писта“ за развитие на иновациите и технологиите, като подкрепим кариерното развитие на нашите талантиливи млади изследователи и предприемачи. Друг елемент на дискусиите беше увеличаването на добавената стойност на „Еразъм+“ за националните образователни програми.

По т.3. от дневния ред бе проведен открит дебат на тема **„Постигане напредък по образователните аспекти на заключенията на Европейския съвет от 14 декември 2017г.“**

Председателството припомни, че значението на сектор образование беше подчертано на най-високо политическо равнище миналата година, когато беше поставено като ключов въпрос в дневния ред на лидерите. Държавните и правителствените ръководители се събраха първо на неформална среща в Гьотеборг през месец ноември, за да обсъдят въпроси на образованието и културата. След това, на заседанието си през месец декември, приеха заключения на Съвета със специален раздел, посветен на образованието.

ЕК в лицето на комисар Наврачич изяви задоволство от темата на дебата, като подчерта, че за Образователното пространство особено важно е спазване на

субсидиарността. Той подчерта, че Заключенията съдържат 4 градивни елемента – 1.Засилване на мобилността и обмена; 2. Изграждане на европейски университетски мрежи - около 20 мрежи отдолу нагоре; общи дългосрочни стратегии относно бакалавърски, магистърски и докторски степени. 3. Насърчаване на взаимното признаване - всяка диплома, издадена от институция на ЕС да е призната в други държави-членки на ЕС; 4.Въвеждане в училищата на 2 – ри допълнителен към майчиния език;

ЕК изготвя съответни препоръки относно многоезичието, признаване на дипломите и образование и грижи в ранна детска възраст;

Председателството напомни, че Препоръката на Съвета относно общите ценности, приобщаващото образование и европейското измерение на преподаването е един от приоритетите на Българското председателство ще работим за приемането и на следващия съвет по образование на 22 май.

Финландия подкрепя заключенията във всички части и подчерта, че доброто образование е най-големия приоритет в момента. Нужно е по-голяма мобилност на студентите, повече едностранни партньорства, повече езикови знания, качествени индикатори и стратегически партньорства между университетите. Взаимното признаване на дипломите следва да бъде засилено.. От значение ще са конкретни предложения за студенти с диплома за професионално образование и обучение, които да отговарят на изискванията за висше образование във всички държави-членки;

Ирландия също е ентузиазизирана инициативата на ЕС, тъй като заключенията показват, че образованието е област, която имат значение за обикновените хора. Подчерта, че много от университети и колежи чакат възможности за участие.

Румъния е на мнение, че придобитият опит на равнище ЕС трябва да бъде използван на национално ниво. Програма „ЕТ 2020“ и „Еразъм+“ не биха се развили без трансверсални умения. Ученето през целия живот, дигиталните умения, езиковите компетенции дават възможност на гражданите да се интересуват и да учат по-нататък; За европейските университети ключови думи са: върхови постижения, географски баланс, насърчаване на иновациите и конкурентоспособността в Европа, дейности от типа "партньорски консултации" и обмен на най-добри практики се явяват ефективни инструменти с въздействие.

Швеция, която беше домакин на срещата в Гьотермбург напомни, че преди всичко е нужно грамотност на майчиния език, които е език на обучение, но богатството от езици е от ключово значение за пазара на труда и за участието в европейското общество. Трябва да се има предвид, че бежанците са различни езици и ето защо е от значение разпознаването, да има прозрачна и лесна система. Подкрепя идеята за Европейски университети , като се прилагат модели или най-добри практики;

Испания подкрепи Швеция по отношение на европейските университети като предлага националните агенции на „Еразъм+“ да финансират тези университети, участващи в пилотния проект, да се създадат правила и особено важно - автоматично взаимно признаване. Подкрепя идеята на Меркел-Ден на ЕС в образователните центрове, като инициатива за добри ценности.

Хърватия счита, че идеята за европейско образователно пространство е от полза за всички ДЧ, но трябва да е осигурен географски баланс. В мрежата трябва да участва най-малко един университет от всяка държава с децентрализирано управление. Положително пренасочване към всички региони чрез насърчаване на конкурентоспособността.За цифровизацията многоизмерният подход е от решаващо значение; В Хърватия има нова учебна програма за пети и шести клас в училищата, където се преподава ИКТ.

Литва - политиките в областта на образованието и обучението трябва да гарантират, че нашата система се основава на приобщаване и равнопоставеност, като насърчава иновациите. Очаква голяма подкрепа от „Еразъм+“ относно успеха във взаимно обучение, обмена на добри практики и партньорско консултиране. Литва подчерта важността на популяризирането на ценностите на ЕС, на уменията за толерантно гражданство и приветства обсъждането на реализирането в подкрепа за засилване на езиковото обучение. Посочи, че това лято предстои подписване на споразумение относно Балтийската програма за взаимно признаване. Европейските университети – трябва да са достъпни и да могат да се възползват от допълнителни ресурси.

Полша е на мнение, че трябва да се създаде обща зона, но да сме сигурни, че ще намерим единство чрез разнообразието. Европейските мрежи са интересни, насърчават мобилността, но много се появяват много въпроси /финансиране/, които трябва да бъдат обсъдени. Не бива да се засяга мобилността на студентите, нужно е да се спазва географско равновесие. Относно взаимното признаване на степените счита, че няма да доведе до хармонизиране. Трябва да се вземат решения, приемливи за всички ДЧ.

Италия счита, че трябва да се определят очакваните резултати и да се развие програмирането. От Европейските университети се очаква по-високо качество и привлекателност, да се имат предвид положителните резултати от Болоня, като основа и изграждане на това. Трябва да се помисли за хармонизиране на учебните програми и изискванията за влизане. Относно университетските мрежи посочи, че NARIC център от 1984 е надежден и може да подпомогне създаването на университетските мрежа. Счита, че предизвикателствата, свързани с технологиите и миграцията могат да се преодолеят чрез образованието и приобщаването.

Чешката република приветства широкото сътрудничество между университетите; подкрепя "Еразмус Мундус", но трябва да сме внимателни към европейските мрежи и конкретната форма трябва да бъде обсъдена, както включване на университетите в това разискване. Нужно е да се подкрепят връзката между научните изследвания в областта на образованието. Счита, че взаимното признаване на средното образование ще подобри мобилността на студентите, но не и хармонизирането на учебните програми. В Чехия се работи за стратегия за цифрово образование - цифрови ресурси, стимули за учителите; максимална гъвкавост на ресурсите;

Португалия признава успех на Болонския процес, на програма „Еразъм+“ относно мобилността. Счита, че студентската карта ще насърчи междукултурализма, и гражданството. От основно значение за взаимното признаване на дипломите е автоматичното признаване. Голяма част от законодателството в Португалия работи в тази насока. Изучаването на езици е много важно, като и взаимното признаване на дипломите за средно образование. Също така, цифровизацията трябва се следи да не бъде начин за увеличаване на разликата. Нужен и са нови начини на мислене и учене в проект с код 2030.

Холандия подчерта, че заключенията генерират политически импулс и призовава повече към обмисляне на приоритетите. Трябва внимателно да се подходи към напредъкът на BENELUX. Счита, че подходът "отдолу нагоре" е подходящ, докато подходът отгоре надолу не е плодотворен; В Нидерландия университетите са постигнали отлични постижения в областта на образованието и научните изследвания, съществува тематичен подход.

Франция - прилагането на насоките на EUCO трябва да се извършва от всяка страна от ЕС и ДЧ. Придобиване на 2 чужди езика трябва да се консолидира с „Еразъм+“, с пилотни проекти за обучение на учители. Относно признаване на средното образование може да се използват по-добре „Европас“, „E-twinning“; Европейската студентска карта е съществуваща система, позволяваща цифрови процедури и създаване на съвместими

системи. Относно Европейските университети счита, че в момента се прави много между институциите на висшето образование, като институциите са по-отворени, амбициозни и осезаеми, доброволни, споделящи ресурси и стратегии. Франция разработва общи програми в областта на образованието и науката и е щастлива да работи с ДЧ, за осъществяването на този проект, важен за бъдещето на младите европейци.

Германия посочи, че за признаването на дипломи е необходима хармонизация, но по подходящ начин. Важно е да се спазва компетентността на ДЧ. Нужно е пътна карта, която да ни дава обща представа за това, което вече имаме. Определено се нуждаем от ново ниво на качество и географски обхват, от устойчива мрежа. Предлага пилотен проект - създаване на ad hoc експертна група, като всяка ДЧ да има експерт от министерства и висши учебни заведения, които до определят критерии в рамките на този комитет.

Австрия подчерта, че идеята за европейско образователно пространство е интересна. Счита, че хората трябва да говорят колкото е възможно повече езици, за да общуват в Европа; ЕОП /европейско образователно пространство/ представлява същевременно пазар на, хората. Трябва да се вземат предвид частни училища и университети, акредитирани по различен начини да има балансирано географско представяне;

Великобритания счита, че е нужно тясно сътрудничество при да се увеличаване броя на учениците, които да учат повече езици; при предизвикателствата, свързани с уменията - съгласувани с човешки ресурси - компютърни технологии и ИКТ. В момента Великобритания се фокусира върху програмирането и подчерта, че 8 000 учители по компютърни науки ще бъдат обучени.

Естония счита, че пред идеята за създаване на европейско образователно пространство стоят много предизвикателства. Сътрудничеството на ЕС в областта на образованието продължава много десетилетия и много образователни инструменти вече съществуват. Университети със съвместни учебни програми не могат да бъдат цел. ДЧ следва да участват в разработването на концепция за всички мрежи, отворени за висши учебни заведения, както и от трети държави. Инициативата не трябва да бъде само за „по-силни“ Висши учебни заведения, както и не трябва да се финансира само от „Еразъм+“, а да се търсят и допълнителни ресурси;

Латвия подкрепя заключенията на Съвета и приветства усилията за засилване на сътрудничеството; Латвия е съгласна с постепенното развитие на университетите в Евронзоната и счита, че всички държави-членки следва да бъдат включени в това. Съгласна е с Германия относно създаването на работна група; Мрежата следва да обхваща всички региони на ЕС - два от всички държави-членки. Трябва да има цифрова- равнопоставеност и признание, общи действия на ЕС - киберсигурност и медийната грамотност, насърчавани на всички нива на езика;

Словения относно европейски университети е на твърдото мнение, че не трябва да съществуват като ексклузивен клуб. Трябва да се спазват принципите на приобщаване, мобилност, да се създават центрове за високи постижения. Да се използват програмите „Еразъм+“ и „Хоризонт 2020“ за финансиране на европейските университети, спазвайки строги критерии. Нужни са съвместни проучвания на знанията и иновациите; открито признаване; необходим задълбочен дебат. Добра идея е акредитация в една от страните. Счита, че многоезичието е основа за съвместно сътрудничество и вече и въвела втори чужд език;

Люксембург подкрепя в идеята за университетите да се включат не само студенти, но и преподаватели. Даде пример, че в съществуващия европейски пансион INTERREG /Франция, Белгия, Люксембург/ вече съществуват такъв тип мрежи. Добра отправна точки в това отношение е Студентската карта.

Словакия посочи, че на ниво ЕС разполага с инструменти за обмяна, партньорски обучения, анализи на съществуващи елементи. Амбицията да се подкрепи сътрудничеството в образованието би се постигнала чрез повишаване на качеството на висшето образование в целия ЕС, чрез прилагане на принципа на географския баланс и включване; образователна мобилност и макрорегион на труда - свързани с езиците; взаимно признаване - доверието трябва да бъде засилено ENIC / NARIC;

Малта подчерта, че имат поне два езика - малтийски и английски, като и насърчават и трети. Относно европейските студентски мрежи счита, че трябва да се идентифицират пропуските, които имаме и да се види добавена стойност за ЕС.

В **Унгария** има различни схеми за подкрепа за тази студентска мрежа, която няма пряко въздействие върху работата на университетите. Съществуват пилотни проекти; направени са сериозни усилия по отношение на езиците, но трябва да сме реалистично трудни, когато майчиният език езици, не е свързани с други езици. На мнение е, че е нужно се съсредоточим върху обучението в ранна детска възраст и обучението на учителите;

Белгия е на мнение, че заключенията са от изключителна възможност за образователния сектор и очаква предложение от ЕК. Напомни, че по време на председателството на Белгия през 2001 г. е предложена идеята за прилагане на майчин език + 2 чужди езика, също и, че е подкрепяла да се работи по взаимното признаване на второстепенните ученици. Счита, че примерът BENELUX ще насърчи взаимното признаване и мобилността, като първи етап трябва да бъде създаване на мрежа от европейски национални центрове за признаване на вторични дипломи.

За **Кипър** е важен въпросът за мобилността, като студентската карта ще улесни мобилността. Важно е да се гледа положително на различията в различните образователни системи. В университетите е нужно прилагане на съществуващото сътрудничество по STEM, роботика, анализ на данните. Подчерта, че сътрудничеството се променя чрез предоставяне на гъвкавост на националните характеристики; консултации на ниво пат, като е важно да се опростят процедурите за общите образователни програми. Трябва да положим по-нататъшни усилия за премахване на пречките; да се създаде общоевропейска обсерватория за контрол на равния достъп.

Дания счита, че фокусът трябва да е върху добавена стойност за ЕС. Дания въвежда нов план за действие относно технологиите в преподаването с увеличаване на фокуса върху изучаването на езици. В това отношение са важни инструментите като; „Еразъм+“, финансирана от ЕС младежка работа; подпомагане на университетските мрежи - стартиращи като програма, в която могат да кандидатстват за подкрепа съюзи на водещи висши учебни заведения; консорциуми; стипендии за ЕС и трети държави; и не на последно място трябва да се отчете, че всяка програма изисква силни стимули;

За **Гърция** е важен географският баланс; изучаването на чужди езици, което създава сравнителни предимства; насърчаване на мобилността в полза на науката; признаването на дипломите трябва да бъде обща цел; традицията и знанията в областта на академичните среди;

Председателството обобщава, че на Съвета бяха обсъдени множество важни въпроси, свързани с развитието на качествено образование, със създаването на „европейски университети“, засилено изучаване на езици, насърчаване сътрудничеството между държавите членки в областта на взаимното признаване на дипломи и удостоверения. Сега предстои да намерим най-ефективния начин за прилагането на качествени политики в тези области, които да са ясни в своите принципи, но и да дават възможност на държавите да ги прилагаме по гъвкав начин, респектирайки принципа на субсидиарност. Друг важен елемент е да се анализират съществуващите политики и практики в сектор образование, преди да бърза да представяме нови такива. И не на

последно място новите инициативи трябва да бъдат достатъчно амбициозни, за да дадат нов тласък на сътрудничеството в сектор образование в Европа и да има положителен ефект върху процеси като например оптимизирането на взаимното признаване на дипломи в Европейския съюз и на сътрудничеството в сектор висше образование.

Председателството посочи, че плодотворен обмен на мнения по време на дебата ще бъде използван като основа за Заключенията на Съвета през месец май.

По т. Други от дневния ред:

- ЕК направи кратко резюме относно провеждането на първа по рода си Среща на върха по въпросите на образованието на 25 януари 2018 г. в Брюксел. Комисията сподели, че е доволна от срещата, на която е акцентът е бил поставен върху ролята на образованието за сплотяване на европейското общество, акцентът е бил поставен върху по-доброто инвестиране в образованието. Комисарят Наврачич сподели, че следващата среща на върха на образованието е планирана през 2019 г.

III. Изводи

В рамките на ориентационния дебат на тема **„Междинна оценка на програмата „Еразъм+“ и бъдещи насоки за периода след 2020 г.“**, министрите от всички ДЧ се обединиха около това, че трябва да се търси увеличение на инвестициите и добавената стойност от програма „Еразъм+“ в посока увеличаване на мобилностите, на възможностите за обмен на добри практики между училища и учители. Беше подчертана нуждата да се постигне по-приобщаващ характер на програмата и по-голяма отвореност към нови участници и нови региони, както да се осигури и „бърза писта“ за развитие на иновациите и технологиите, като подкрепим кариерното развитие на нашите талантиливи млади изследователи и предприемачи. Друг елемент на дискусиите беше увеличаването на добавената стойност на „Еразъм+“ за националните образователни програми.

Вторият дебат – **„Постигане напредък по образователните аспекти на заключенията на Европейския съвет от 14 декември 2017г.“** начерта последващите действия, които ще бъдат предприети във връзка с политическите насоки, приети на Европейския съвет през месец декември 2017г. Бяха обсъдени множество важни въпроси, свързани с развитието на качествено образование, със създаването на „европейски университети“, засилено изучаване на езици, насърчаване сътрудничеството между държавите членки в областта на взаимното признаване на дипломи и удостоверения. Сега предстои да намерим най-ефективния начин за прилагането на качествени политики в тези области, които да са ясни в своите принципи, но и да дават възможност на държавите да ги прилагаме по гъвкав начин, респектирайки принципа на субсидиарност. Друг важен елемент е да се анализират съществуващите политики и практики в сектор образование, преди да бързаеме да представяме нови такива. И не на последно място новите инициативи трябва да бъдат достатъчно амбициозни, за да дадат нов тласък на сътрудничеството в сектор образование в Европа и да има положителен ефект върху процеси като например оптимизирането на взаимното признаване на дипломи в Европейския съюз и на сътрудничеството в сектор висше образование.

Председателството посочи, че плодотворен обмен на мнения по време на дебата ще бъде използван като основа за Заключенията на Съвета през месец май.

- Приложения:** 1. ST_5388_2018_INIT_BG-5 стр.
2. ST-5391-2018-INIT-BG – 8стр.

Брюксел, 19 февруари 2018г.

Изготвил: Лора Кларксън, съветник за образование ППРБЕС